

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

Ε΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Η χώρα της επιχειρηματολογίας»

Συγγραφή: ΣΑΜΑΡΑ ΣΩΤΗΡΙΑ

Εφαρμογή: ΜΟΙΡΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Θεσσαλονίκη 2012

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση:

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη
Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

«Η χώρα της επιχειρηματολογίας»

Εφαρμογή σεναρίου

Παναγιώτης Μοίρας

Δημιουργία σεναρίου

Σαμαρά Σωτηρία

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική γλώσσα

Τάξη

Ε΄ Δημοτικού

Σχολική μονάδα

6^ο Δημοτικό Σχολείο Νίκαιας

Χρονολογία

Από 17 έως 21 Δεκεμβρίου 2012

Διδακτική/θεματική ενότητα

Κινητό Τηλέφωνο

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

Για την εφαρμογή του σεναρίου απαιτήθηκαν 8 διδακτικές ώρες

Χώρος

Ι. Φυσικός χώρος

Εντός σχολείου: Εργαστήριο πληροφορικής

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Για την υλοποίηση του σεναρίου προϋπόθεση αποτελεί η αξιοποίηση κατάλληλων διδακτικών πρακτικών με στόχο τη διαμόρφωση μιας διαφορετικής ταυτότητας μαθητών. Οι μαθητές αυτοί δεν θα μείνουν στην απλή γνωριμία των επιμέρους πτυχών της θεματικής ενότητας «Κινητό Τηλέφωνο», αλλά μέσα από τις αλληλεπιδράσεις στη σχολική τους τάξη θα εσωτερικεύουν στάσεις και θα αποκτούν κριτική ικανότητα απέναντι σε αυτές.

Όσον αφορά στην υλικοτεχνική υποδομή, προϋπόθεση για την εφαρμογή του σεναρίου αποτελεί η ύπαρξη εργαστηρίου Πληροφορικής και η προεργασία από την πλευρά του εκπαιδευτικού για την εγκατάσταση ενός «Προγράμματος Διαχείρισης της Τάξης» (προτεινόμενο: <http://www.faronics.com/en-uk/products/insight/>). Διατίθεται ελεύθερα στο διαδίκτυο. Ο/Η εκπαιδευτικός επισκέπτεται τον προτεινόμενο δικτυακό τόπο και επιλέγει «Evaluate».

Κατόπιν συμπληρώνει την προτεινόμενη φόρμα, έπειτα κάνει καταχώρηση και τέλος φορτώνει το πρόγραμμα. Με το πρόγραμμα αυτό μπορεί να κάνει ταυτόχρονη επίδειξη μιας εφαρμογής ή κάποιων επιμέρους οδηγιών σε όλη την τάξη, μπορεί να ελέγχει ή να απελευθερώνει τη χρήση όλων μαζί, ή ενός, ή μερικών Η/Υ, μπορεί να διαμοιράζει ένα αρχείο σε όλους τους Η/Υ ή σε κάποιους).

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ / ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Με το σενάριο επιδιώκεται καταρχήν να ανιχνευθεί το πραγματικό αναπτυξιακό επίπεδο των παιδιών τόσο σε επίπεδο πληροφοριών σχετικά με το θέμα «Κινητό Τηλέφωνο και η χρήση του στο σχολείο» όσο και σε επίπεδο επιστημονικών εννοιών (π.χ. επιχείρημα, αντίρρηση). Επιπλέον με το σενάριο επιδιώκεται να «εμβλαπτιστεί» ο/η μαθητής/-τρια στο προφορικό επιχείρημα, να εξοικειωθεί με τη δομή του, να ασκηθεί να σκέφτεται επιχειρήματα και να τα εντοπίζει σε ψηφιακό κείμενο προκειμένου να τα χρησιμοποιήσει για να υποστηρίξει την άποψή του, αλλά και να ενισχύσει την κειμενική του γνώση με τις σχετικές επιστημονικές έννοιες.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Η παρούσα διδακτική πρόταση αξιοποιεί τις αρχές και τη φιλοσοφία τόσο ενός προγράμματος Κριτικού Γραμματισμού όσο και τη φιλοσοφία της Κειμενοκεντρικής Προσέγγισης.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Επιδιώκεται οι μαθητές:

- να διαμορφώσουν προσωπική τεκμηριωμένη άποψη πάνω στο υπό συζήτηση θέμα·
- να μάθουν να επικοινωνούν διαλεκτικά και διαλλακτικά με τους γύρω τους, με τους/τις συμμαθητές/-τριες ή ενηλίκους και να διαπραγματεύονται για τις αντίθετες απόψεις·
- να αποκτήσουν κριτικές δεξιότητες, ώστε, ως εγγράμματες ταυτότητες, να αξιολογούν τα ιδεολογικά υπόρρητα νοήματα ενός κειμένου.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Επιδιώκεται οι μαθητές:

- να συνειδητοποιήσουν τις επιστημονικές έννοιες που συνδέονται με το κειμενικό είδος του επιχειρήματος·
- να αποκτήσουν μεταγλωσσική επίγνωση των επιστημονικών εννοιών·
- να ασκηθούν στο να σκέφτονται επιχειρήματα, αλλά και να τα εντοπίζουν σε γραπτό κείμενο·
- να ενισχύσουν το λεξιλόγιό τους κατανοώντας τι σημαίνει 'επιχείρημα', 'σχόλιο', 'αντίρρηση', 'αντίκρουση'.

Γραμματισμοί

Επιδιώκεται οι μαθητές:

- να μάθουν να δημιουργούν έναν εννοιολογικό χάρτη με δύο φύλλα·
- να μάθουν να κάνουν προσωπική σύνδεση σε ένα λογισμικό που διατίθεται ελεύθερα και υποστηρίζει τη δημιουργία εννοιολογικού χάρτη·
- να μάθουν να πλοηγούνται στα ποικίλα φύλλα του εννοιολογικού χάρτη·
- να μάθουν να πλοηγούνται σε μια ιστοσελίδα και να εντοπίζουν πληροφορίες που τα ενδιαφέρουν·
- να μάθουν να επισκέπτονται ένα ηλεκτρονικό λεξικό προκειμένου να επιβεβαιώσουν έναν ορισμό·
- να γνωρίσουν το πρόγραμμα «Προσωπικής Έκφρασης Δημιουργικότητας και Φαντασίας»·
- να μάθουν να επισκέπτονται έναν ενεργό υπερδεσμό·
- να εξοικειωθούν με το ανοιχτού τύπου λογισμικό του Επεξεργαστή κειμένου (ειδικότερα: να γράφουν, να αντιγράφουν και να επικολλούν)·
- να μάθουν να επισκέπτονται ένα ηλεκτρονικό λεξικό.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Οι διαφωνίες, οι αντιπαραθέσεις και οι διαφορετικές απόψεις είναι πραγματικότητα και στον μικρόκοσμο των παιδιών. Επιπλέον, είναι γεγονός ότι ενήλικες, έφηβοι και παιδιά, όλοι είναι –είμαστε– ενσωματωμένοι σε μια κοινωνία στην οποία καθημερινά συντελείται συστηματική απόπειρα να επηρεαστούν τα πιστεύω και οι θέσεις του καθενός και της καθεμιάς γύρω από απόψεις που κυριαρχούν στο ευρύτερο κοινωνικό πλαίσιο. Τα παιδιά –όπως και όλοι εν τέλει– πρέπει να μάθουν να διαπραγματεύονται όσον αφορά τις απόψεις τους, να τοποθετούνται κριτικά απέναντι σε ό,τι διαβάζουν και, σταδιακά, να αποκτούν την ικανότητα να επικοινωνούν διαλεκτικά και διαλλακτικά με τις αντίθετες απόψεις, να προβαίνουν σε συνδυαστικές υπερβάσεις, αλλά και να συντάσσονται ή όχι με κάποιες θέσεις. Έτσι, σιγά-σιγά θα μάθουν και να διεκδικούν από τη μια την αυτονομία τους και από την άλλη την ένταξή τους στο κοινωνικό σύνολο. Σε αυτό το πλαίσιο στο παρόν σενάριο θα συζητηθεί στην τάξη το θέμα της χρήσης του κινητού τηλεφώνου από τα παιδιά στην καθημερινή ζωή του σχολείου. Η συζήτηση θα συνδυαστεί με την επίσκεψη των παιδιών σε μια χώρα, τη «Χώρα της Επιχειρηματολογίας».

Προκειμένου τα παιδιά να πραγματοποιήσουν την παραπάνω επίσκεψη και συζήτηση, εργάζονται χωρισμένοι σε ομάδες που προηγουμένως ορίστηκαν, τέσσερα δίωρα στο εργαστήριο πληροφορικής.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το κειμενικό είδος του επιχειρήματος γίνεται αντικείμενο συστηματικής διδασκαλίας ιδιαίτερα στα σχολικά εγχειρίδια της Ε΄ και της ΣΤ΄ Δημοτικού. Ειδικότερα, τα παιδιά καλούνται συχνά να εκφράσουν την άποψή τους πάνω σε ένα θέμα μέσα από διάφορες δραστηριότητες του γλωσσικού εγχειριδίου της Ε΄ Δημοτικού (π.χ. βλ. 2η ενότητα «Η ζωή στην πόλη», Τ.Ε., σ. 27, δραστηριότητα 8). Επίσης στο κειμενικό είδος του επιχειρήματος είναι αφιερωμένη η 15^η ενότητα του βιβλίου της Γλώσσας της παραπάνω τάξης με θεματικό τίτλο «Τηλεόραση». Τέλος η διδασκαλία γλώσσας με στόχο να εντοπιστεί πώς μέσα από αυτή μεταδίδονται ή αμφισβητούνται νοήματα

είναι γενικότερος στόχος στο Νέο Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών για τη διδασκαλία του γλωσσικού μαθήματος.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Στο παρόν διδακτικό σενάριο με τη συνδρομή των ΤΠΕ γίνεται αξιοποίηση ενός ελκυστικού και εύκολου εργαλείου, που διατίθεται ελεύθερα στο διαδίκτυο, με στόχο τη δημιουργία εννοιολογικού χάρτη. Η δημιουργία εννοιολογικού χάρτη συμβάλλει διδακτικά, ώστε οι μαθητές και οι μαθήτριες να ενεργοποιήσουν τις προγενέστερες γνώσεις τους πάνω στο υπό συζήτηση θέμα, να συνοικοδομήσουν μαζί με τον/την εκπαιδευτικό σταδιακά την καινούρια γνώση, να την ενσωματώσουν στην προϋπάρχουσα, να την «αναπτύξουν», να αποκτήσουν μεταγλωσσική επίγνωση των νέων επιστημονικών εννοιών και, τελικά, να αποκτήσουν επίγνωση της διαδικασίας της μάθησης. Επιπλέον, η δημιουργία εννοιολογικού χάρτη με τη συνδρομή των ΤΠΕ επιτρέπει την αποθήκευση της νέας γνώσης και την κατά περίπτωση επαναφορά και αξιοποίησή της ανάλογα με τις διδακτικές ανάγκες του εκάστοτε μαθήματος.

Τέλος, στο παρόν διδακτικό σενάριο αξιοποιούνται οι ΤΠΕ και ειδικότερα το διαδίκτυο, ώστε τα παιδιά να πλοηγηθούν και να διαβάσουν ψηφιακά κείμενα. Επομένως, τους δίνεται η δυνατότητα να εξοικειωθούν διδακτικά με τη νέα και διαφορετική πλέον σύλληψη των εννοιών του 'κειμένου' και της 'γλώσσας'.

Κείμενα

Στο παρόν διδακτικό σενάριο προτείνεται να αξιοποιηθούν τα κείμενα που φιλοξενούνται στους παρακάτω ιστότοπους:

- <http://www.tovima.gr/science/medicine-biology/article/?aid=408871>
- <http://www.home-biology.gr/index.php/asirmata-ilektromagnitika-pedia-ipsilis-sixnotitas/epiptoseis-aktinovolia-kinita-tilefona>

- <http://www.vipapharm.com/greek/free-online-journals/education/education-articles/xrysii-kolokutha/kinita-kolokytha.htm> :
- <http://www.home-biology.gr/index.php/asirmata-ilektromagnitika-pedia-ipsilis-sixnotitas/epiptoseis-aktinovolia-kinita-tilefona>
- <http://www.myphone.gr/forum/showthread.php?t=43129>

Διδακτική πορεία / στάδια / φάσεις

Το σενάριο κατά τον χρόνο που έγινε πραγματοποιήθηκε με την ευκαιρία της πρόσφατης αποστολής στα σχολεία της εγκυκλίου που απαγορεύει σε εκπαιδευτικούς και μαθητές τη χρήση των κινητών τηλεφώνων στα σχολεία. Η υπενθύμιση της προηγούμενης εγκυκλίου έδωσε την ευκαιρία στον εκπαιδευτικό να θέσει προς συζήτηση στην ολομέλεια το ερώτημα «Κατά τη γνώμη σας είναι απαραίτητο στα παιδιά της Ε΄ Δημοτικού να έχουν κινητό τηλέφωνο στο σχολείο;» Οι μαθητές έδειξαν εξαρχής το ενδιαφέρον τους για το θέμα και ανέφεραν τις εμπειρίες τους και τις απόψεις τους για αυτό. Πολλοί μαθητές ανέφεραν ότι διαθέτουν κινητό τηλέφωνο, το οποίο τους έχουν αγοράσει οι γονείς τους για να αισθάνονται οι ίδιοι ασφαλείς. Στο σύνολό τους οι μαθητές εξέφρασαν την άποψη ότι το κινητό τηλέφωνο δεν χρειάζεται στο σχολείο, καθώς στο σχολείο υπάρχει τηλέφωνο. Μέσα από τη συζήτηση αναδείχτηκαν επιχειρήματα, τα οποία υποστήριζαν τη θέση τους. Σε αυτή τη φάση εκμαιεύθηκαν από τα παιδιά οι γνώσεις: «τι είναι επιχείρημα», «τι είναι θέση/άποψη/ισχυρισμός». Στη συνέχεια κλήθηκαν να ενισχύσουν τα επιχειρήματά τους με σχόλια. Τους ορισμούς που έδωσαν οι μαθητές τους έλεγξαν εργαζόμενοι στις ομάδες τους μέσα από το περιβάλλον του ηλεκτρονικού λεξικού.

Στη συνέχεια οι μαθητικές ομάδες άνοιξαν το λογισμικό εννοιολογικής χαρτογράφησης και σύμφωνα με το σενάριο έγραψαν στο κέντρο το προς διαπραγμάτευση ερώτημα, τη θέση τους/άποψή τους και ακτινωτά ως προς το

ερώτημα τα επιχειρήματά τους συνοδευόμενα από σχόλια (βλ. Τεκμήριο 1 στο αρχείο των Τεκμηρίων).

Στο επόμενο διδακτικό δίωρο οι μαθητές επισκέφτηκαν τις ιστοσελίδες που προτείνονται στο δεύτερο φύλλο εργασίας και μελέτησαν τα κείμενα σε αυτές (βλ. Τεκμήριο 2 στο αρχείο των Τεκμηρίων). Ακολούθησε συζήτηση στην ολομέλεια για την αξιοπιστία των πηγών. Στη συζήτηση οι μαθητές αξιοποίησαν τις προηγούμενες γνώσεις τους και επιχειρηματολόγησαν για την αξιοπιστία των ιστοσελίδων που επισκέφτηκαν. Κατόπιν κατέγραψαν στο τετράδιό τους (βλ. Τεκμήριο 3 στο αρχείο των Τεκμηρίων) τις απαντήσεις στα ερωτήματα που αφορούσαν την κάθε ομάδα, συμπλήρωσαν τον αρχικό εννοιολογικό χάρτη με νέα επιχειρήματα που άντλησαν μέσα από τις ιστοσελίδες και τα συνόδευσαν με νέα σχόλια (βλ. Τεκμήριο 4 στο αρχείο των Τεκμηρίων).

Στο τρίτο διδακτικό δίωρο οι μαθητές αντέγραψαν το ερώτημα σε ένα νέο φύλλο του εννοιολογικού χάρτη, αλλά αυτή τη φορά η θέση τους ήταν αντίθετη από την προηγούμενη, υποστηρίζοντας ότι το κινητό είναι απαραίτητο στο σχολείο. Αφορμή για τη δραστηριότητα δόθηκε και από προηγούμενη παρατήρηση μαθήτριας πως θα έπρεπε να γραφούν επιχειρήματα και για την αναγκαιότητα του κινητού τηλεφώνου. Στο φύλλο του εννοιολογικού χάρτη οι μαθητές κατέγραψαν επιχειρήματα που ενίσχυαν την άποψη περί αναγκαιότητας του κινητού τηλεφώνου στο σχολείο. Ακολούθησε συζήτηση στην ολομέλεια για το αν τα επιχειρήματα αυτά συνετέλεσαν στο να αλλάξουν την αρχική τους θέση. Οι μαθητές απάντησαν αρνητικά παρατηρώντας ότι αυτά θα ήταν τα επιχειρήματα που θα χρησιμοποιούσε κάποιος για να εκφράσει την αντίρρησή του στα προηγούμενα επιχειρήματά τους. Αν είχαν τη δυνατότητα να συζητήσουν με κάποιον υπέρμαχο της χρήσης του κινητού τηλεφώνου θα έπρεπε να φέρουν επιχειρήματα για να αντικρούσουν τις αντιρρήσεις του. Με αυτόν τον τρόπο εκμαιεύτηκαν οι όροι *αντίρρηση* και *αντίκρουση* και ελέγχθηκαν μέσα από το περιβάλλον του ηλεκτρονικού λεξικού. Τέλος, προσέθεσαν στο χάρτη τον όρο *αντίρρηση* στα επιχειρήματά τους και συμπλήρωσαν *αντικρούσεις*.

Στο τέταρτο δίωρο επισκέφθηκαν τις ιστοσελίδες που προτείνονται στο τρίτο φύλλο εργασίας (βλ. Τεκμήριο 5 στο αρχείο των Τεκμηρίων) και μελέτησαν τα αποσπάσματα κειμένων σε αυτές. Ακολούθησε συζήτηση στην ολομέλεια για την αξιοπιστία των πηγών και συζήτηση κατά την οποία οι μαθητές αξιοποίησαν τις πληροφορίες που δίνονται και εμπέδωσαν τους όρους αντίρρηση και αντίκρουση. Προσέθεσαν στον εννοιολογικό τους χάρτη αντιρρήσεις και αντικρούσεις και τον εμπλούτισαν με εικονίδια (βλ. Τεκμήριο 6 στο αρχείο των Τεκμηρίων).

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/-Α ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

1^η Διδακτική ενότητα: «Θέση, επιχείρημα, σχόλιο»

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Α΄

(Ολομέλεια)

1. Να πάτε στα «Εγγραφέα μου» και να επιλέξετε το αρχείο με όνομα: «Η Χώρα της.... doc.». Να ανοίξετε το αρχείο και να επισκεφθείτε την ηλεκτρονική/διεύθυνση <https://bubbl.us/> η οποία είναι σε ενεργό υπερδεσμό.
2. Με το πρόγραμμα αυτό μπορούμε να δημιουργήσουμε έναν εννοιολογικό χάρτη. Να παρακολουθήσετε τη δική μου παρουσίαση δημιουργίας του χάρτη (ο/η εκπαιδευτικός δίνει οδηγίες έναρξης δημιουργίας του χάρτη, εξηγεί ότι πρέπει η κάθε ομάδα να βάλει το δικό της όνομα χρήστη και κωδικό πρόσβασης και επιδεικνύει τα εργαλεία και τις δυνατότητες του χάρτη. Κάνει μια-δύο δοκιμές).

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Β΄

(Ομάδες)

1. Να δημιουργήσετε η κάθε ομάδα το δικό σας εννοιολογικό χάρτη βάζοντας ένα όνομα χρήστη και ένα κωδικό πρόσβασης. Να τα σημειώσετε και στο ψηφιακό αρχείο σας με τίτλο «Η Χώρα της.... doc.» για να μην τα ξεχάσετε.
2. Να γράψετε στο κεντρικό πλαίσιο το ερώτημα: «*Κατά τη γνώμη σας είναι απαραίτητο στα παιδιά της Ε΄ Δημοτικού να έχουν κινητό τηλέφωνο στο σχολείο;*»
3. Να συζητήσετε το θέμα μεταξύ σας οι ομάδες

4. Να ανακοινώσετε τις σκέψεις σας στην ολομέλεια και ταυτόχρονα να δημιουργήσετε ακτινωτά νέα πλαίσια στον εννοιολογικό σας χάρτη και να προσθέτετε εκεί κάθε νέο επιχείρημα.

3. Να ελαχιστοποιήσετε τον εννοιολογικό σας χάρτη και να επισκεφτείτε από το ψηφιακό φύλλο δραστηριοτήτων σας τις παρακάτω ηλεκτρονικές διευθύνσεις. Η Α' ομάδα να διαβάσει το άρθρο που φιλοξενείται σε αυτή την ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.tovima.gr/science/medicine-biology/article/?aid=408871>

και να απαντήσει στα εξής ερωτήματα:

α) Ποια είναι η γνώμη των συγγραφέων για την απεριόριστη χρήση κινητού τηλεφώνου από τα παιδιά της σχολικής ηλικίας;

β) Κατά τη γνώμη σας μπορούμε να εμπιστευθούμε τις πληροφορίες που μας δίνει το παραπάνω άρθρο; Να υποστηρίξετε την άποψή σας. Οι ομάδες Β' και η Γ' να διαβάσουν το άρθρο που φιλοξενείται στην εξής ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.home-biology.gr/index.php/asirmata-ilektromagnitika-pedia-ipsilis-sixnotitas/epiptoseis-aktinovolia-kinita-tilefona>

και να απαντήσετε στο παρακάτω ερώτημα:

α) Ποια είναι η γνώμη των συγγραφέων για την απεριόριστη χρήση κινητού τηλεφώνου από τα παιδιά της σχολικής ηλικίας;

β) Ποιες επιπτώσεις καταγράφονται στο άρθρο;

γ) Κατά τη γνώμη σας μπορούμε να εμπιστευθούμε τις πληροφορίες που μας δίνει το παραπάνω άρθρο; Να υποστηρίξετε την άποψή σας

Τέλος, οι ομάδες Δ', Ε' να διαβάσουν το άρθρο

<http://www.vipapharm.com/greek/free-online-journals/education/education-articles/xrysii-kolokutha/kinita-kolokytha.htm>

και συγκεκριμένα το «3.2 Συζήτηση αποτελεσμάτων». Να προσπαθήσετε να απαντήσετε στα εξής ερωτήματα:

α) Γιατί τα παιδιά θα άλλαζαν το κινητό τους;

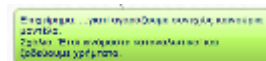

β) Ποιες συνέπειες στην υγεία κατέγραψαν τα παιδιά από τη χρήση των κινητών τηλεφώνων;

γ) Κατά τη γνώμη σας μπορούμε να εμπιστευθούμε τις πληροφορίες που μας δίνει το παραπάνω άρθρο; Να υποστηρίξετε την άποψή σας.

(Ακολουθεί συζήτηση. Ο εκπαιδευτικός επαναλαμβάνει το κεντρικό ερώτημα και επιδιώκεται να συνοικοδομηθούν επιχειρήματα. Για τον σκοπό αυτό τα παιδιά καλούνται να αξιοποιήσουν τις πληροφορίες που διαβάζουν στα παραπάνω άρθρα. Τα νέα επιχειρήματα προστίθενται στον εννοιολογικό χάρτη. Επίσης τα επιχειρήματα ενισχύονται με σχόλια).

4. Να αναγράψετε σε κάθε πλαίσιο ποια σκέψη σας είναι το επιχείρημα και ποια το σχόλιο ως εξής:

5. Να βάλετε στον εννοιολογικό σας χάρτη νέο πλαίσιο ως τίτλο και να γράψετε σε αυτό: επιχειρήματα/σχόλια.

6. Να δοκιμάσετε να δώστε γραπτούς ορισμούς για το τι είναι επιχείρημα και τι σχόλιο στο ψηφιακό φύλλο εργασίας σας «Η Χώρα της....doc»

2^η Διδακτική ενότητα: Θέση, αντίρρηση, αντίκρουση

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Γ΄

(Ομάδες)

1. Να δημιουργήσετε η κάθε ομάδα νέο φύλλο στον εννοιολογικό σας χάρτη
2. Να κάνετε αντιγραφή/επικόλληση από το προηγούμενο φύλλο στο κεντρικό πλαίσιο το ερώτημα: «Κατά τη γνώμη σας είναι απαραίτητο στα παιδιά της Ε΄ Δημοτικού να έχουν κινητό τηλέφωνο στο σχολείο;»
3. Να καταγράψετε τις αντίθετες απόψεις ακτινωτά σε νέα πλαίσια.
7. Να ελαχιστοποιήσετε τον εννοιολογικό σας χάρτη και να επισκεφτείτε από το ψηφιακό φύλλο εργασίας σας τις παρακάτω ηλεκτρονικές διευθύνσεις. Οι ομάδες Α΄ και Β΄ επισκεφθείτε το άρθρο που φιλοξενείται σε αυτή την ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://health.in.gr/news/scienceprogress/article/?aid=1231134051>.
Έπειτα να διαβάσετε τον τίτλο του άρθρου και τις πέντε τελευταίες παραγράφους. Ποια είναι η γνώμη σας, τα κινητά τηλέφωνα βλάπτουν την υγεία των παιδιών; Μήπως μπορούν να τα χρησιμοποιούν άφοβα;
Οι ομάδες Γ΄, Δ΄ και Ε΄ να διαβάσετε το παρακάτω άρθρο <http://www.myphone.gr/forum/showthread.php?t=43129> και να απαντήσετε στο εξής ερώτημα: Μπορούμε να εμπιστευθούμε τις πληροφορίες αυτού του άρθρου; Αν ναι, γιατί; Αν όχι, γιατί;
(Ακολουθεί συζήτηση. Ο εκπαιδευτικός επαναλαμβάνει το κεντρικό ερώτημα και επιδιώκεται να συνοικοδομηθούν οι αντιρρήσεις και οι αντικρούσεις. Για το σκοπό αυτό τα παιδιά καλούνται να αξιοποιήσουν τις πληροφορίες που διαβάζουν στα παραπάνω άρθρα. Οι αντιρρήσεις/αντικρούσεις προστίθενται στον εννοιολογικό χάρτη).
8. Να αναγράψετε σε κάθε πλαίσιο ποια σκέψη σας είναι η *αντίρρηση* και ποια η *αντίκρουση* ως εξής:

9. Να βάλετε στον εννοιολογικό σας χάρτη νέο πλαίσιο ως τίτλο και να γράψετε σε αυτό: «Αντιρρήσεις/αντικρούσεις».

10. Να δοκιμάσετε να δώστε γραπτούς ορισμούς για το τι είναι *αντίρρηση* και τι *αντίκρουση* στο ψηφιακό φύλλο εργασίας σας «Η Χώρα της....doc»

Δίνονται αυτόνομα τα φύλλα εργασίας σε εκτυπώσιμες μορφές. Χρησιμοποιούνται υπερσύνδεσμοι με την διδακτική πορεία, ανάλογα με τη θέση του φύλλου εργασίας στην περιγραφή.

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Η μεθοδολογία του σεναρίου μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε κάθε περίπτωση ημιτυπικής και άτυπης εκπαίδευσης όπου τα παιδιά καλούνται να πάρουν θέση γύρω από ένα θέμα.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Το αρχικό ερώτημα του σεναρίου και το θέμα της χρησιμότητας ή μη των κινητών τηλεφώνων, στο οποίο εισάγονται οι μαθητές, τους φάνηκε εξαιρετικά ενδιαφέρον προς συζήτηση και διερεύνηση, καθώς το κινητό τηλέφωνο αποτελεί πλέον ένα αντικείμενο καθημερινής ενασχόλησης για μεγάλο ποσοστό των παιδιών ή των οικογενειών τους.

Αφαιρέθηκαν από το αρχικό σενάριο κάποιοι στόχοι (μπλε γραφή) που αφορούσαν το λογισμικό εννοιολογικής χαρτογράφησης. Οι εργασίες των μαθητών στο περιβάλλον του λογισμικού δημιουργίας εννοιολογικών χαρτών έγιναν στο λογισμικό Inspiration κι όχι στο ανοιχτό λογισμικό που προτείνεται από το σενάριο. Με αυτόν τον τρόπο οι μαθητές δεν γνώρισαν ένα νέο περιβάλλον ελεύθερο και εύχρηστο, αλλά εξοικονομήθηκε χρόνος, αφού οι μαθητές εργάστηκαν σε ένα λογισμικό του οποίου τα εργαλεία γνώριζαν ήδη. Ο πλεονάζων χρόνος που προέκυψε αξιοποιήθηκε στο να γίνουν οι συζητήσεις και το διάβασμα των κειμένων με άνεση χρόνου, αλλά και να εμπλουτίσουν οι μαθητές τους χάρτες τους με εικονίδια.

Για την ολοκλήρωση του σεναρίου απαιτήθηκαν 8 διδακτικές ώρες, όσες δηλαδή προέβλεπε και το σενάριο.

Η επιλογή των ιστοσελίδων από τη συγγραφέα του σεναρίου, μέσα από τις οποίες οι μαθητές άντλησαν τις απαραίτητες πληροφορίες, έγινε προσεκτικά και συνετέλεσε στο να ασκήσει τους μαθητές να γίνουν κριτικοί αναγνώστες κειμένων. Σε αυτό το σημείο και πάλι βοήθησε η προηγούμενη εμπειρία των μαθητών, καθώς

στις ιστοσελίδες που επισκέπτονταν έλεγχαν την προέλευσή τους, τον συγγραφέα του κειμένου και την ημερομηνία ανάρτησής τους στο διαδίκτυο. Τα τελικά κείμενα και η γραπτή και προφορική χρήση νέων όρων από τους μαθητές έδειξαν ότι οι στόχοι του σεναρίου επιτεύχθηκαν σε μεγάλο βαθμό.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ι.Ε.Π. 2011. *Πρόγραμμα σπουδών για τη διδασκαλία της νεοελληνικής γλώσσας στην υποχρεωτική εκπαίδευση (Δημοτικό & Γυμνάσιο), Οδηγός για τον εκπαιδευτικό*
<http://digitalschool.minedu.gov.gr/info/newps.php> [07.10.2012].

Κόμης, Β. & Κ. Ντίνας. 2011. *Μελέτη για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία της γλώσσας και της λογοτεχνίας στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση: γενικό πλαίσιο και ιδιαιτερότητες*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας,
<http://www.greeklanguage.gr/node/803> [07.10.2012].

Κουτσογιάννης, Δ. 2011. *Εφηβικές Πρακτικές ψηφιακού γραμματισμού και ταυτότητες*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Σαμαρά, Σ. & Τ. Κωστούλη. 2008. Διαδικασίες συνοικοδόμησης κειμενικών ειδών και επικοινωνιακών πλαισίων σε μια σχολική τάξη: μια Κοινωνικοπολιτισμική Προσέγγιση. *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα* 28, 349-362. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη].

Σαμαρά, Σ. 2009. *Η διδασκαλία του κειμενικού είδους του επιχειρήματος στο πλαίσιο του σχολικού γραμματισμού. Θεωρία και Πράξη*. Θεσσαλονίκη.

Φραγκάκη, Μ. & Ζ. Φορτούνη. 2012. *Εννοιολογικοί χάρτες. Ορισμός-Παιδαγωγικό πλαίσιο*.

<http://peiramatismoi.wikispaces.com/%CE%95%CE%9D%CE%9D%CE%9F%CE%99%CE%9F%CE%9B%CE%9F%CE%93%CE%99%CE%9A%CE%9F%CE%99+%CE%A7%CE%91%CE%A1%CE%A4%CE%95%CE%A3+%28inspiration,CmapTools%29> [07.10.2012].

Χατζησαββίδης, Σ., Τ. Κωστούλη, & Σ. Τσιπλάκου. 2012. *Πρόγραμμα σπουδών για τη διδασκαλία της Νέας Ελληνικής γλώσσας.*

http://www.schools.ac.cy/klimakio/Themata/Glossa/epimorfosi_seminaria_analytikon.html

[07.10.2012].